

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

6ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε στις 28 Ιουλίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ελένη Σβολοπούλου, Πρόεδρος, Γερασιμούλα -Μαρία Δρακονταειδή, Μέλος και Σωτηρία Σταματοπούλου, Μέλος και Εισηγήτρια.

Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 19-6-2023 και με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 925/20.6.2023 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής η «προσφεύγουσα»), που εδρεύει στην ..., οδός ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του ..., ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), που εδρεύει στην ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της παρεμβαίνουσας ένωσης οικονομικών φορέων με την επωνυμία «... – ...» (εφεξής η «παρεμβαίνουσα»), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Με την υπό κρίση προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της προσβαλλόμενης με αριθμό ... απόφασης του ... της αναθέτουσας αρχής, κατά το μέρος που με την απόφαση αυτή κατ' επικύρωση των Πρακτικών ... και ... της Επιτροπής του διαγωνισμού α) έγιναν δεκτές οι προσφορές των οικονομικών φορέων «...– ...» και «...», β) κρίθηκε ότι τα παρεχόμενα από τους άνω οικονομικούς φορείς στοιχεία εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό κόστος της κάθε προσφοράς, και γ) αποφασίστηκε η ανάθεση της σύμβασης στην ένωση οικονομικών φορέων με την επωνυμία «... – ...».

Η συζήτηση άρχισε, αφού το Κλιμάκιο άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

1. Για την άσκηση της προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο ποσού 13.971,00 ευρώ, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του π.δ. 39/2017 και με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, ποσού ...€ χωρίς Φ.Π.Α. (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ...).

2. Το ..., ως αναθέτουσα αρχή, δυνάμει της υπ' αριθ. πρωτ. ... Διακήρυξης προκήρυξε δημόσιο ανοικτό ηλεκτρονικό διαγωνισμό για την ανάθεση της σύμβασης με τίτλο «... - Υλοποίηση ...», προϋπολογισμού ...€ χωρίς Φ.Π.Α., με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή). Σύμφωνα με το άρθρο 11 της Διακήρυξης το έργο κατά τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά του αφορά σε δράσεις ... (...) στα κτίρια ... του ..., που θα έχουν ουσιαστική επίδραση στις καταναλώσεις, αλλά θα είναι παράλληλα και οικονομικά σκόπιμες και τεχνικά εφικτές. Οι εν λόγω παρεμβάσεις αφορούν σε: Α) Επεμβάσεις επί του κελύφους με προσθήκη ... σε ..., Β) Αντικατάσταση ... και ..., Γ) Αντικατάσταση παλαιών συστημάτων ..., Δ) Συστήματα ..., Ε) Αντικατάσταση συστημάτων ... με τεχνολογία ..., και ΣΤ) Εγκατάσταση συστημάτων Το πλήρες κείμενο της Διακήρυξης καταχωρήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 23-3-2023 με μοναδικό ΑΔΑΜ ... , καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο προκείμενος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό

3. Σύμφωνα με την Διακήρυξη ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των προσφορών ορίστηκε η ...-...-2023 και ως ημερομηνία αποσφράγισης αυτών η ...-...-2023. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν, υποβάλλοντας προσφορά, πέντε (5) οικονομικοί φορείς μεταξύ των οποίων η προσφεύγουσα και η παρεμβαίνουσα. Με το Πρακτικό Νο... Πρακτικό η Επιτροπή του διαγωνισμού, αφού ήλεγξε τα δικαιολογητικά συμμετοχής του άρθρου 24.2. της Διακήρυξης, δηλαδή το ΕΕΕΣ και την εγγυητική επιστολή συμμετοχής και έκρινε ως αποδεκτές όλες τις υποβληθείσες προσφορές, συνέταξε τον Κατάλογο μειοδοσίας, κατατάσσοντας τους οικονομικούς φορείς, ως εξής: Πρώτη σε σειρά μειοδοσίας κατατάχθηκε η παρεμβαίνουσα Κοινοπραξία «... – ...» με μέσο ποσοστό έκπτωσης ...%, δεύτερη η εταιρεία «...» με μέσο ποσοστό έκπτωσης ...%, στην τρίτη θέση κατατάχθηκε η προσφεύγουσα με μέσο ποσοστό έκπτωσης ...%, στην τέταρτη θέση η εταιρεία «...» με μέσο ποσοστό έκπτωσης ...% και, τέλος, στην πέμπτη θέση η εταιρεία «...» με μέσο ποσοστό έκπτωσης ...%. Επιπλέον, με το υπόψη Πρακτικό η Επιτροπή

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

του διαγωνισμού εισηγήθηκε την κλήση των δύο πρώτων σε σειρά μειοδοσίας συμμετεχόντων, δηλαδή των οικονομικών φορέων «...» (ήδη παρεμβαίνουσα) και «...», προκειμένου να αιτιολογήσουν την έκπτωση που προσέφεραν, δεδομένου ότι αυτή εμφάνιζε απόκλιση άνω των ... (...) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο των λοιπών παραδεκτών προσφορών σύμφωνα με την παράγραφο 5^α του άρθρου 88 του ν. 4412/2016. Τόσο η παρεμβαίνουσα όσο και η εταιρεία «...» ανταποκρίθηκαν στην άνω πρόσκληση και υπέβαλαν εμπροθέσμως, στις .../.../2023 και στις .../.../2023, αντίστοιχα, εξηγήσεις επί των οικονομικών προσφορών τους. Ακολούθως, με το Πρακτικό Νο ... η Επιτροπή του διαγωνισμού εισηγήθηκε την αποδοχή των αιτιολογήσεων αμφοτέρων των άνω οικονομικών φορέων και την ανάδειξη της παρεμβαίνουσας Κοινοπραξίας «...» ως προσωρινής αναδόχου, καθώς προσέφερε την χαμηλότερη τιμή σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης. Με την με αριθ. πρωτ. ... απόφαση του ... της αναθέτουσας αρχής επικυρώθηκαν τα ανωτέρω Πρακτικά ... και ... του διαγωνισμού και κατακυρώθηκε προσωρινώς το αποτέλεσμα του διαγωνισμού στην πρώτη μειοδότη «...». Κατά της τελευταίας αυτής απόφασης προσωρινής κατακύρωσης στρέφεται η προσφεύγουσα και ζητά την ακύρωσή της, κατά το μέρος που έγιναν δεκτές οι προσφορές των δύο πρώτων σε σειρά μειοδοσίας συμμετεχουσών, καθώς και οι εξηγήσεις που παρασχέθηκαν από αυτές για τους λόγους και τις αιτίες που αναπτύσσονται στην υπό εξέταση προσφυγή.

4. Ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (έργο), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016 και δη του Βιβλίου ... αυτού. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου ... του ν. 4412/2016, η δε Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., ενώπιον της οποίας ασκείται η προσφυγή, είναι αρμόδια για την εξέτασή της.

5. Η προσφυγή έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα, καθώς η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους συμμετέχοντες μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις .../.../2023 και η προσφυγή κατατέθηκε στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού στις .../.../2023, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την άνω κοινοποίηση. Επίσης, ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος ... του

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

π.δ. 39/2017 και είναι ψηφιακά υπογεγραμμένη. Τέλος, η προσφεύγουσα, η οποία έχει καταταγεί τρίτη σε σειρά μειοδοσίας ασκεί την προσφυγή με πρόδηλο έννομο συμφέρον, επιδιώκοντας την απόρριψη της προσφοράς των προτασόμενων αυτής σε σειρά μειοδοσίας οικονομικών φορέων και την ανάληψη της σύμβασης.

6. Η αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 365 παρ. 1 του ν. 4412/2016, κοινοποίησε μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ την προσφυγή στις .../.../2023 στους συμμετέχοντες και θιγόμενους από τυχόν αποδοχή της, προκειμένου να λάβουν γνώση και να ασκήσουν ενδεχομένως το δικαίωμα παρέμβασής τους.

7. Η παρεμβαίνουσα, που αναδείχθηκε πρώτη μειοδότη άσκησε εμπροθέσμως στις .../.../2023, δηλαδή εντός της προβλεπόμενης δεκαήμερης προθεσμίας από την κοινοποίηση της προσφυγής την με ίδια ημερομηνία παρέμβασή της, και με πρόδηλο έννομο συμφέρον, καθώς με την προσφυγή ζητείται η απόρριψη της προσφοράς της και των εξηγήσεων που παρέσχε. Η παρέμβαση αυτή κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ στις .../.../2023.

8. Με την υπ' αριθμό .../2023 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίστηκε Εισηγήτρια και ημερομηνία εξέτασης της προδικαστικής προσφυγής η ...-7-2023. Σημειώνεται ότι, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 60 του ν. 5043/2023 (ΦΕΚ Α' 91/13-04-2023) οι προθεσμίες των άρθρων 365, 366 και 367 του ν. 4412/2016 για την εξέταση των προδικαστικών προσφυγών και την έκδοση αποφάσεων της ΕΑΔΗΣΥ αναστέλλονται κατά το χρονικό διάστημα από 1η μέχρι και 31 Αυγούστου 2023. Συνεπώς, η προβλεπόμενη στο άρθρο 367 παρ. 1 του ν. 4412/2016 αποκλειστική εικοσαήμερη προς έκδοση απόφασης επί της προκείμενης προδικαστικής προσφυγής λήγει στις ...-...-2023.

Επιπλέον, με την ανωτέρω Πράξη κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της προσφυγής. Όπως προκύπτει από τον ηλεκτρονικό φάκελο της υπόθεσης, η τελευταία διαβίβασε στην Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. στις ...-...-2023 τις με αριθ. πρωτ. ... απόψεις της, αιτούμενη την απόρριψη της προσφυγής για τους εκεί αναφερόμενους λόγους. Τις απόψεις αυτές κοινοποίησε στους συμμετέχοντες στις ...-...-2023. Η προσφεύγουσα υπέβαλε στις ...-...-2023 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

ΕΣΗΔΗΣ το με ίδια ημερομηνία συμπληρωματικό Υπόμνημα προς αντίκρουση της ασκηθείσας παρέμβασης. Το υπόμνημα αυτό υποβλήθηκε εν γένει παραδεκτά, νόμιμα και εμπρόθεσμα κατά την ανωτέρω ημερομηνία (...-...-2023), δεδομένου ότι η παρέμβαση κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις ...-...-2023. Η παρεμβαίνουσα κατέθεσε στις ...-...-2023 μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ το με ίδια ημερομηνία συμπληρωματικό Υπόμνημα, το οποίο υποβλήθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα, εντός της προβλεπόμενης στο άρθρο 365, παρ.1 εδ. τελευταίο του ν. 4412/2016 προθεσμίας, δεδομένου ότι οι απόψεις κοινοποιήθηκαν στους συμμετέχοντες στις ...-...-2023. Και ναι μεν οι απόψεις κοινοποιήθηκαν εκπρόθεσμα (τόσο στην ΕΑΔΗΣΥ στις ...-...-2023, όσο και στους συμμετέχοντες στις ...-...-2023), ενώ η καταληκτική 15νθήμερη προθεσμία υποβολής τους, κατ' άρθρο 365, παρ. 1 του ν. 4412/2016 έληγε στις ...-...-2023, ωστόσο, σε κάθε περίπτωση κοινοποιήθηκαν στους συμμετέχοντες, οι οποίοι έλαβαν πλήρη γνώση του περιεχομένου τους με δυνατότητα να το αντικρούσουν τηρηθείσας έτσι της εφαρμοστέας στην ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ διαδικασία αρχής της αντιμωλίας (ΕΑ ΣτΕ 51/2021, ΣτΕ 780/2019, ΕΑ ΣτΕ 158/2008).

9. Σε συνέχεια των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του Δου Κλιμακίου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, και του άρθρου 3 του π.δ. 39/2017, είναι τύποις παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της.

10. Το άρθρο 88 του ν. 4412/2016 περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 32 του ν. 4782/2021 (ΦΕΚ Α' 36/09.03.2021) και ισχύει στην προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία που εκκίνησε μετά την .../.../2021, οπότε οι ανωτέρω διατάξεις τέθηκαν σε ισχύ, ορίζει τα εξής: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. 2. Οι εξηγήσεις της παρ. 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, περί αρχών που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, περί ..., στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 89, περί δικαιολογητικών σχετικά με τις ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές. 3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παρ. 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18. [...] 5α. Στις δημόσιες συμβάσεις ..., .., παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των ... (...) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. 6.....». Οι

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

παραπάνω νομοθετικές ρυθμίσεις έχουν υιοθετεί από την Διακήρυξη και έχουν ενσωματωθεί αυτούσιες στο άρθρο 4.η αυτής.

11. Με τις διατάξεις του άρθρου 32 ν. 4782/2021 προστέθηκε στο άρθρο 88 ν. 4412/2016 η παράγραφος 5α, με την οποία θεσπίστηκε, συγκεκριμένα για τις δημόσιες συμβάσεις ..., ... και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, νομοθετικό τεκμήριο για την εμφάνιση μίας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής. Ειδικότερα, προβλέφθηκε ότι τεκμαίρονται ως ασυνήθιστα χαμηλές οι προσφορές εκείνες που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη του ... (...%) από τον μέσο όρο του συνόλου των παραδεκτών προσφορών. Όπως επεξηγείται στην αιτιολογική έκθεση του ν. 4782/2021, με τις εν λόγω διατάξεις καθορίζεται ένα «συνδυασμένο όριο έκπτωσης», άνω του οποίου η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να καλέσει τον οικονομικό φορέα να αιτιολογήσει την προσφερόμενη τιμή και ο οικονομικός φορέας υποχρεούται να υποβάλει έγγραφες εξηγήσεις, τυχόν δε άρνησή του επάγεται την κήρυξη της προσφοράς του ως απαράδεκτης και την κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής.

12. Μετά τη θέσπιση του ανωτέρω ορίου έκπτωσης, οι αναθέτουσες αρχές δεν διαθέτουν πλέον διακριτική ευχέρεια να εκτιμήσουν εάν μία προσφορά, που αποκλίνει κατά ...% από τον μέσο όρο των εκπτώσεων των λοιπών παραδεκτών προσφορών του διαγωνισμού, εμφανίζεται κατ' αρχήν ως ασυνήθιστα χαμηλή, αλλά υποχρεούνται, κατά δεσμία αρμοδιότητα πλέον, να καλέσουν τον εν λόγω προσφέροντα για παροχή εξηγήσεων επί της προσφερθείσας τιμής. Εξακολουθούν, ωστόσο, να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις του άρθρου 88 ν. 4412/2016 σχετικά με την παροχή εξηγήσεων από τους οικονομικούς φορείς και την αξιολόγηση αυτών από τις αναθέτουσες αρχές. Έτσι, για την τεκμηρίωση της προσφερόμενης τιμής, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να αποδείξουν με κάθε πρόσφορο τρόπο, και – ενδεικτικά, αλλά όχι αποκλειστικά – με αναφορά στα στοιχεία του άρθρου 88 παρ. 2 ν. 4412/2016 τη σοβαρότητα και τη φερεγγυότητα των προσφορών τους σε σχέση με την συγκεκριμένη υπό ανάθεση σύμβαση (βλ. ΔΕΕ C–568/13, 18.12.2014, Azienda Ospedaliero-Universitaria di Careggi-Firenze EU:C:2014:2466, σκ. 50, C-599/10, 29.03.2021, AE SAG ELV Slovensko κ.λπ., EU:C:2012:191, σκέψεις 29 και 30). Και ναι μεν τα στοιχεία του άρθρου 88 παρ. 2 ν. 4412/2016 αναφέρονται ενδεικτικά, και όχι περιοριστικά, αυτό

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

όμως δεν σημαίνει ότι οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να τεκμηριώσουν την προσφερόμενη τιμή με στοιχεία κρίσιμα σε σχέση με την συγκεκριμένη σύμβαση, και όχι με την εν γένει επιχειρηματική τους δραστηριότητα ή με προηγούμενες διαγωνιστικές διαδικασίες (πρβλ. ΔΕΕ Slovensko, ο.π., σκ. 30, ΔΕφΑθ 120/2020).

13. Περαιτέρω, στις περιπτώσεις αυτές, απαιτείται η ανάπτυξη μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του διαγωνιζόμενου ενός ουσιαστικού διαλόγου, ο οποίος πρέπει να λαμβάνει χώρα σε χρόνο κατάλληλο, δηλαδή κατά την αξιολόγηση των προσφορών και πριν τη λήψη της απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης με σκοπό την αποσαφήνιση όλων των στοιχείων που συνθέτουν την προσφορά, τον σχηματισμού ασφαλούς κρίσης της αναθέτουσας αρχής ως προς το παραδεκτό της και τη διασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού μεταξύ των υποψηφίων αναδόχων. Η προσφορά μπορεί να απορριφθεί, μόνον εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το κατ' αρχήν χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται. Στο πλαίσιο αυτό, δεν αποκλείεται, μετά την αρχική εκτίμηση των απαντήσεων των οικονομικών φορέων, να κληθούν αυτοί εκ νέου, με νέα και συγκεκριμένη πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής, να αιτιολογήσουν τα σημεία των προσφορών τους που εξακολουθούν να της προκαλούν αμφιβολίες (πρβλ. ΣΤΕ 1555/2022, 726/2022, 199/2021). Συνεπώς, η ανωτέρω διαδικασία διαλόγου ολοκληρώνεται νόμιμα οποτεδήποτε πληρωθούν σωρευτικά οι εξής δύο αναγκαίες συνθήκες: αφενός η παροχή της δυνατότητας στον προσφέροντα να υποστηρίξει την προσφορά του κατά τρόπο πλήρη και λυσιτελή ως προς όλα τα σημεία που τυχόν δημιούργησαν αμφιβολίες στην αναθέτουσα αρχή και αφετέρου η εκφορά ασφαλούς κρίσης της αναθέτουσας αρχής ως προς το παραδεκτό της προσφοράς, κατόπιν αποσαφήνισης όλων των κρίσιμων στοιχείων που τη συνθέτουν. Η μη πλήρωση έστω και μίας από τις πιο πάνω συνθήκες καθιστά τη διαδικασία ελέγχου της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς πλημμελή (βλ. ΣΤΕ 1553/2022).

14. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η αξιολογική κρίση, ως προς τις παρασχεθείσες εξηγήσεις επί της εκάστοτε κατατεθείσας προσφοράς διαγωνιζόμενου πρέπει να γίνεται πρωτογενώς από την αναθέτουσα αρχή, η οποία οφείλει να προβεί σε ευρύ έλεγχο ουσίας των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών, ενώ οι κρίσεις της υπόκεινται σε έλεγχο αιτιολογίας από τα

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

αρμόδια όργανα, όπως εν προκειμένω η ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΕΛΣυν Μειζ. 804/2018). Εξάλλου, σε περίπτωση κατά την οποία διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζόμενου, γεννάται αντίστοιχη υποχρέωσή της να απαντήσει επί των προβληθέντων ουσιωδών ισχυρισμών. Η απάντηση αυτή πρέπει να είναι νόμιμα αιτιολογημένη, η δε νομιμότητα και επάρκεια της σχετικής αιτιολογίας αποτελεί, επίσης, αντικείμενο ελέγχου από την ΕΑΔΗΣΥ (βλ. ΣΤΕ 7μ 726/2022, ΣΤΕ 199/2021, 154/2021, ΕΑ ΣΤΕ 12/2020). Ως ουσιώδεις δε ισχυρισμοί θεωρούνται αυτοί με τους οποίους γίνεται επίκληση συγκεκριμένων αριθμητικών δεδομένων και κοστολογήσιμων στοιχείων των πληττόμενων οικονομικών προσφορών (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 165/2020, 12/2020, ΔΕφΑΘ 1951/2020), ενώ δεν θεωρούνται τέτοιοι οι ισχυρισμοί που ερείδονται αποκλειστικά στην κοστολόγηση των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων στον διαγωνισμό, η οποία ανάγεται στους οικονομοτεχνικούς παράγοντες και στα οικονομικά δεδομένα που ισχύουν για καθέναν από αυτούς (πρβλ. ΕΑ 12/2020), μόνη δε η υποβολή χαμηλότερης προσφοράς σε επιμέρους κονδύλια του προϋπολογισμού της σύμβασης σε σχέση με τις λοιπές υποβληθείσες προσφορές, δεν αρκεί προκειμένου να θεωρηθεί η οικονομική προσφορά του μειοδότη ή οποιουδήποτε άλλου οικονομικού φορέα ως ασυνήθιστα χαμηλή (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 165/2020, 20/2020, 290/2017). Και ναι μεν η αναθέτουσα αρχή έχει κατ' αρχήν την υποχρέωση να εξετάσει τις οικονομικές προσφορές ως προς τον τυχόν ασυνήθιστα χαμηλό χαρακτήρα τους, αλλά οι οικονομικοί φορείς δεν εμποδίζονται να προβάλλουν το πρώτον ισχυρισμούς περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών έτερων προσφερόντων με την άσκηση προδικαστικής προσφυγής, τους ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ (πρβλ. ΣΤΕ 7μ 726/2022, σκ. 32, ΑΕΠΠ 1554/2021, σκ. 11), προς την οποία, άλλωστε, η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται κατ' άρθρο 365 παρ. 1 περ. β' Ν. 4412/2016 να υποβάλλει απόψεις, με τις οποίες έχει τη δυνατότητα να παραθέσει αρχική ή συμπληρωματική αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης, η οποία, στην περίπτωση αυτή, μπορεί να αναφέρεται ιδίως στις αιτιάσεις του προσφεύγοντος περί ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών έτερων προσφερόντων.

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

15. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον διαπιστωθεί από την ΕΑΔΗΣΥ, κατά την εξέταση προβαλλόμενων ειδικών και συγκεκριμένων ισχυρισμών του προσφεύγοντος, ότι ένας προσφέρων υπολόγισε κονδύλια για την εκτέλεση της σύμβασης, το ύψος των οποίων κρίνεται ανεπαρκές, ο αποκλεισμός του διαγωνιζομένου από τη διαδικασία ανάθεσης αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής, αφού αυτή κρίνει αιτιολογημένα ότι τα στοιχεία που παρείχε ο διαγωνιζόμενος δεν εξηγούν ικανοποιητικά την προσφερόμενη τιμή και ότι αυτή δεν επαρκεί για την υλοποίηση της συγκεκριμένης σύμβασης, χωρίς η ΕΑΔΗΣΥ να μπορεί να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή ως προς την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας (πρβλ. ΣΤΕ 602/2021, ΕΑ ΣΤΕ 288/2020).

16. Με τον **πρώτο** λόγο της προσφυγής προβάλλεται ότι εσφαλμένα έγιναν δεκτές οι εξηγήσεις που παρασχέθηκαν από την πρώτη μειοδότη, ήδη παρεμβαίνουσα Κοινοπραξία, όσο και από την εταιρεία «...». Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, οι εξηγήσεις αμφοτέρων των ανθυποψηφίων της, τόσο ως προς το έμμεσο όσο και ως προς το άμεσο κόστος των εργασιών είναι μη νόμιμες, αόριστες και ανεπαρκείς, ενώ επίσης δεν υποβλήθηκαν τα ζητούμενα στα άρθρα 88 και 89 του ν. 4412/2016 στοιχεία για την τεκμηρίωση των τιμών.

17. Με το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου της προσφυγής (σελ. ...-... της), η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της αιτιολόγησης της παρεμβαίνουσας, προβάλλοντας τα ακόλουθα: **(Α)** Σε σχέση με το δηλωθέν ... κόστος, υποστηρίζει ότι αυτό υπολογίστηκε εσφαλμένα. Συγκεκριμένα, **(i)** ως προς τις κρατήσεις υπέρ ..., ..., ..., ..., ... προβάλλει, ότι ο ορθός υπολογισμός με βάση την Εγκύκλιο 9/2017 του Υπουργείου ... γίνεται επί του συνόλου της αξίας των εργασιών της μελέτης του προϋπολογισμού, χωρίς ... και ..., δηλαδή οι κρατήσεις αυτές πολλαπλασιάζονται με το ποσό των ...€ και όχι με το ποσό των ...€, όπως έκανε η παρεμβαίνουσα, δηλαδή με τον προϋπολογισμό της προσφοράς της κατόπιν εφαρμογής της έκπτωσης που προσέφερε. Συνεπώς, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας προκύπτει διαφορά στο ύψος των κρατήσεων, ύψους ...€, σύμφωνα με τον επισυναπτόμενο στην σελ. ... της προσφυγής Πίνακα. Η **αναθέτουσα αρχή** στις απόψεις της αναφέρει ότι ο υπολογισμός του ... κόστους στην αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας γίνεται πράγματι με βάση την Εγκύκλιο

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

9/2017 του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, καθώς και ότι χρησιμοποιείται ο προϋπολογισμός προσφοράς για τις κρατήσεις και ο προϋπολογισμός της μελέτης για τις εγγυήσεις και τα λοιπά έξοδα. Επισημαίνει δε, ότι τα γενικά έξοδα ... κόστους εκτιμώνται και αιτιολογούνται σε Πίνακα. Η **παρεμβαίνουσα** αντιπάσσει ότι δεν χρησιμοποίησε την Εγκύκλιο 9/2017 για τον υπολογισμό του ... κόστους, καθώς αυτή δεν αναφέρεται σε κανένα σημείο της αιτιολόγησής της. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι ορθώς υπολόγισε τις επίμαχες κρατήσεις, ως ποσοστό επί του προϋπολογισμού της προσφοράς της, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 8 της Διακήρυξης και των εκεί, κατά παραπομπή, νομοθετημάτων. Στο άρθρο 8 της Διακήρυξης, σε σχέση με το τιθέμενο ζήτημα προβλέπονται τα ακόλουθα: «Άρθρο ...: Χρηματοδότηση του Έργου, Φόροι, Δασμοί, κ.λ.π.- Πληρωμή Αναδόχου. ... Το έργο έχει ενταχθεί στο ... “...”..... Το ... υπόκειται στις κρατήσεις που προβλέπονται για τα ... αυτά, περιλαμβανομένης της κράτησης ύψους ...% υπέρ των λειτουργικών αναγκών της Ενιαίας Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο άρθρο 7 του ν. 4912/22, της κράτησης 6%, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ' του ν. 4412/2016 και της υπ' αριθμό .../12.6.2017 απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' ...), της κράτησης 2,5% υπέρ της ..., σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 7 περ. θ' του ν. 4412/2016 και .../12-02-2020 απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών (Β' ...), καθώς και της κράτησης ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του ... , σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 6 του ν. 4412/2016». Στα κατά παραπομπή νομοθετήματα, όπου ρυθμίζονται οι οικείες κρατήσεις και ο τρόπος καταβολής τους προβλέπονται τα ακόλουθα: α) Στο άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 4912/2022 προβλέπεται ότι: «Για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της Αρχής, επιβάλλεται κράτηση ύψους 0,1% ... Η κράτηση αυτή υπολογίζεται επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής ή τροποποιητικής σύμβασης», β) Στο άρθρο 53 παρ. 7 περ θ' του ν. 4412/2016 προβλέπεται ότι: «... Συμπεριλαμβάνεται η υπ` αρ. .../27.7.2016 συμφωνία μεταξύ εργοληπτικών ενώσεων και της ..., όπως ισχύει ή τυχόν μελλοντικές συμφωνίες και ποσοστό δύομισι τοις χιλίοις (2,5%) υπέρ των ... (...) της υπαλλήλων (μόνιμων ή αορίστου χρόνου) που απασχολούνται στο δημόσιο, ... και στους οργανισμούς ..., που βαρύνει

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

κάθε λογαριασμό πληρωμής έργου». γ) Στο άρθρο 36 παρ. 6 του ν. 4412/2016 ότι: «Στις συμβάσεις της παρ. 1 επιβάλλεται κράτηση ύψους 0,02% υπέρ της ανάπτυξης και συντήρησης του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, η οποία υπολογίζεται επί της αξίας της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης. Το ποσό αυτό παρακρατείται σε κάθε πληρωμή από την αναθέτουσα αρχή». Με βάση τις προαναφερθείσες διατάξεις, οι επίμαχες κρατήσεις επιβάλλονται επί των λογαριασμών που εισπράττει ο ανάδοχος, δηλαδή επιβάλλονται στο εργολαβικό του αντάλλαγμα με βάση την συναφθείσα σύμβαση και όχι επί του ποσού του προϋπολογισμού δημοπράτησης. Άρα, οι οικείοι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί εσφαλμένου υπολογισμού των κρατήσεων προβάλλονται αβασίμως. **(ii)** Ως προς το κόστος των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης: Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι, βάσει της Εγκυκλίου .../2017, το κόστος των εγγυητικών επιστολών ανέρχεται σε ποσοστό ...% επί του προϋπολογισμού εργασιών της μελέτης, δηλαδή ...€ x ...%= ...€, και άρα προκύπτει διαφορά στο ύψος κόστους εγγυητικών που δηλώνει η παρεμβαίνουσα ίση με ...€ (...€ το ορθό κόστος εγγυητικών επιστολών κρατήσεων - ...€ το εσφαλμένο κόστος που υπολογίζει η παρεμβαίνουσα = ...€). Η παρεμβαίνουσα αντιτάσσει ότι δεν εφαρμόζει τους συντελεστές της Εγκυκλίου και ότι δεν είναι υποχρεωμένη να ακολουθήσει αποκλειστικά την Εγκύκλιο για την αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της, ωστόσο δεν αιτιολογεί ούτε επεξηγεί τους συντελεστές, που χρησιμοποιεί, ούτε πώς έχει εξαγάγει το συγκεκριμένο κόστος. Η αναθέτουσα αρχή αρκείται στη διαπίστωση ότι έχει δηλωθεί συγκεκριμένο κόστος εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης, υπολογισθέν στη βάση του προϋπολογισμού της μελέτης. Όπως έχει συναφώς κριθεί (ΔιοικΕφΠατρ Α9/2022), η εφαρμογή της υπ' αριθ. 9/2017 Εγκυκλίου δεν είναι υποχρεωτική για τον προσδιορισμό του ... κόστους εκάστου ..., ούτε όσον αφορά τα επιμέρους απαιτούμενα κονδύλια ούτε όσον αφορά τους προτεινόμενους συντελεστές. Αβασίμως, επομένως, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας πρέπει να επιβαρυνθεί άνευ ετέρου με το ποσό ...€, ως προς το κόστος των εγγυητικών επιστολών, βάσει των συντελεστών της Εγκυκλίου. Δεδομένου όμως ότι (α) η αναθέτουσα αρχή δεν εισφέρει συμπληρωματική αιτιολογία στις απόψεις της, ως προς την αποδοχή του συγκεκριμένου κόστους, αλλά απλά αρκείται στην επίκληση εφαρμογής της Εγκυκλίου, την οποία, όμως, η

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

παρεμβαίνουσα δηλώνει ότι δεν χρησιμοποίησε για τον υπολογισμό του ... κόστους, και (β) από την αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας δεν προκύπτει ο τρόπος με τον οποίο έχει εξαχθεί το κόστος των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης, ο συγκεκριμένος λόγος της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός, κατά το μέρος που η αιτιολόγηση ως προς το σημείο αυτό παρίσταται ελλιπής και ανεπαρκής, και η αναθέτουσα αρχή πρέπει να αιτηθεί σχετικών διευκρινίσεων, απευθύνοντας ειδική και συγκεκριμένη πρόσκληση προς την παρεμβαίνουσα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 88 παρ. 5^α του ν. 4412/2016, στο πλαίσιο του ανοιγέντος διαλόγου **(iii)** Ως προς το κόστος του ...: Εν προκειμένω, πρέπει να γίνουν δεκτοί οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί ανεπαρκούς και ελλιπούς τεκμηρίωσής του. Τούτο, διότι η παρεμβαίνουσα αφενός δεν χρησιμοποιεί την Εγκύκλιο 9/2017 για τον υπολογισμό του συγκεκριμένου κόστους και αφετέρου δεν αποδεικνύει την ευνοϊκή συνθήκη που επικαλείται (αορίστως επικαλείται για τη διαμόρφωση του συγκεκριμένου κόστους την εμπειρία της από προηγούμενα ..., χωρίς άλλη τεκμηρίωση), ούτε προσκομίζει το ... για να ελεγχθεί. Η αναθέτουσα αρχή δεν αιτιολογεί ούτε τεκμηριώνει για ποιο λόγο αποδέχθηκε τη συγκεκριμένη αιτιολόγηση, η οποία παρίσταται όλως γενική, αόριστη και αναπόδεικτη. Συνεπώς, ο λόγος αυτός πρέπει να γίνει δεκτός και η αναθέτουσα αρχή να απευθύνει συγκεκριμένη πρόσκληση στην παρεμβαίνουσα προς αιτιολόγηση του συγκεκριμένου κόστους **(iv)** Ως προς το κόστος Μέσων ...: Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι αυθαιρέτως το ποσό αυτό υπολογίζεται από την παρεμβαίνουσα σε ...€, με την μόνη αιτιολογία ότι διαθέτει υπερεπάρκεια τέτοιων μέσων. Ωστόσο, η προσφεύγουσα δεν επικαλείται συγκεκριμένα κοστολογήσιμα στοιχεία και αριθμητικά δεδομένα, εκ των οποίων να προκύπτει το κόστος των μέσων ... και, άρα, το ασυνήθιστα χαμηλό κόστος στην αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας. Συνεπώς, ο υπόψη λόγος δεν συνιστά ειδικό και συγκεκριμένο ισχυρισμό (βλ. σκ. 14 της παρούσας), που να χρήζει επανεξέτασης από την αναθέτουσα αρχή, **(v)** Ως προς το δηλωθέν «Κόστος ... – έξοδα ...»: Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το κόστος αυτό υπολογίζεται αυθαίρετα από την παρεμβαίνουσα σε ... ευρώ, ενώ με βάση το ποσοστό της Εγκυκλίου 9/2017 αυτό θα έπρεπε να ανέρχεται τουλάχιστον σε ...€ (...€ χ ...%). Ενδεικτικά, αναφέρει η προσφεύγουσα ότι μόνον η σύνταξη ... κοστολογείται σε ... – ...€, ενώ η αμοιβή του ... ανέρχεται σε ... – ... ευρώ

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

μηνιαίως. Όπως προαναφέρθηκε, η εφαρμογή της Εγκυκλίου και των ποσοστών της δεν είναι υποχρεωτική και οι διαγωνιζόμενοι δύνανται να τεκμηριώνουν το κόστος της οικονομικής προσφοράς τους με όποιον τρόπο επιλέξουν. Ωστόσο, εν προκειμένω η παρεμβαίνουσα δηλώνει ως «Κόστος ... – έξοδα ...» το ποσό των ...€, με την ακόλουθη αιτιολογία «...*Δοθέντος του ότι τα μέλη μου εκτελούν πλειάδα άλλων ..., η αναλογία του υπό ανάθεση ...στο κόστος της ..., στο οποίο συμπεριλαμβάνονται και τα έξοδα των ... είναι μικρή*». Κανένα άλλο αποδεικτικό έγγραφο ή στοιχείο προσκομίζεται από την παρεμβαίνουσα για την τεκμηρίωση της ευνοϊκής συνθήκης που επικαλείται. Κατόπιν τούτου, οι αιτιάσεις περί ελλιπούς και ανεπαρκούς τεκμηρίωσης ως προς το κόστος αυτό πρέπει να γίνουν δεκτές ως βάσιμες. Συνεπώς, η αναθέτουσα αρχή, η οποία δεν εισφέρει συμπληρωματική αιτιολογία με τις απόψεις της, μη νομίμως και όλως αναιτιολόγητα έκανε δεκτή την αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας ως προς το κόστος αυτό, και η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου αυτή να απευθύνει ειδική και συγκεκριμένη πρόσκληση προς τεκμηρίωση του συγκεκριμένου κόστους, κατ' άρθρο 88 παρ. 5 του ν. 4412/2016. **(vi)** Η προσφεύγουσα προβάλλει ότι δεν προσκομίστηκε από την παρεμβαίνουσα οργανόγραμμα προκειμένου να απεικονίζεται η στελέχωση του Γραφείου ... του ... και οι αρμοδιότητες του κάθε στελέχους, δεν υποβλήθηκαν καταστάσεις εργαζομένων, καταστάσεις μισθοδοσίας και ασφαλιστικές καταστάσεις, ώστε να προκύπτει ο αριθμός των εργαζομένων και το πραγματικό τους κόστος. Ουσιαστικά δεν παρέχονται, κατά τους ισχυρισμούς της, τα δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτουν οι νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων και οι αντίστοιχες ασφαλιστικές εισφορές. Οι ισχυρισμοί αυτοί της προσφεύγουσας περί ασάφειας και ανεπάρκειας των εξηγήσεων ως προς το εργατικό κόστος πρέπει να γίνουν δεκτοί ως βάσιμοι. Τούτο, διότι στο ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «3. ΠΟΣΟΣΤΟ ..._signed.pdf» που προσκόμισε η παρεμβαίνουσα αναφέρεται μόνο η ... για ..., υπολογιζόμενη ως ποσοστό επί των άρθρων τιμολογίων. Δεν προσκομίζεται κατάσταση προσωπικού, ούτε σε άλλο σημείο της αιτιολόγησης αναφέρεται το προσωπικό που θα χρησιμοποιηθεί, αν και η παρεμβαίνουσα στην αιτιολόγηση της προσφοράς της δηλώνει ότι θα εκτελέσει το έργο με δικούς της πόρους και μέσα. **(vii)** Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, δεν υπολογίστηκαν, ξεχωριστά, δαπάνες ποιοτικού ελέγχου,

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

δαπάνη για νομική υποστήριξη, καθώς και δαπάνες που θα προκύψουν από τυχόν αστοχίες ή λάθη κατά την εκτέλεση των εργασιών. Ωστόσο, ο ισχυρισμός αυτός προβάλλεται αόριστα από την προσφεύγουσα, καθώς δεν τεκμηριώνεται από ποιες διατάξεις της Διακήρυξης ή της ... καθίστανται οι εν λόγω δαπάνες απαραίτητες, ούτε επίσης αναφέρει ποιο είναι το κόστος τους, το οποίο μη νομίμως δεν υπολογίστηκε **(viii)** Τέλος, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, ενώ το ποσόν που πρέπει να αποδοθεί στον ΕΦΚΑ ως εργατική δαπάνη, σύμφωνα με τον υπολογισμό της παρεμβαίνουσας (βλ. αρχείο «3. ΠΟΣΟΣΤΟ ..._signed.pdf») ανέρχεται σε ..., εντούτοις στην αιτιολόγηση της προσφοράς της συνυπολογίζονται οι ασφαλιστικές κρατήσεις σε ...€ που είναι οι δικές της κρατήσεις μόνο, με αποτέλεσμα να υφίσταται διαφορά δαπάνης ύψους ...€. Ο ισχυρισμός αυτός προβάλλεται βασίμως, καθώς υπάρχει διαφοροποίηση στο ύψος των ασφαλιστικών κρατήσεων στα δύο αρχεία αιτιολόγησης, που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα, και η αναθέτουσα αρχή, η οποία ουδέν συγκεκριμένο αναφέρει περί αυτού στις απόψεις της, πρέπει να απευθύνει συγκεκριμένη κλήση στην παρεμβαίνουσα, προκειμένου να διευκρινίσει το κόστος αυτό στο πλαίσιο του ανοιγέντος διάλογου κατ' άρθρο 88 παρ. 5^α του ν. 4412/2016.

(B) Ως προς το ... **κόστος** που δηλώνει η παρεμβαίνουσα Κοινοπραξία προβάλλονται τα ακόλουθα: Ότι, αν και η παρεμβαίνουσα δηλώνει ότι θα εκτελέσει το έργο με δικά της μέσα και προσωπικό, εντούτοις δεν τεκμηριώνει την επάρκεια των ιδίων πόρων για την εκτέλεση των εργασιών, καθώς στην αιτιολόγησή της δεν περιλαμβάνεται κατάλογος ... μέσων και εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθούν. Ομοίως, δεν τεκμηριώνεται η επάρκεια εξοπλισμού και μέσων για την εκτέλεση των ... , όπου πάλι είναι απαραίτητη η χρήση ... ή Δηλαδή, κατά την προσφεύγουσα, δεν αρκεί η αναφορά περί διάθεσης ιδιόκτητου εξοπλισμού, χωρίς να παρατίθεται ο τύπος, το είδος, οι άδειες, η ασφάλιση, τα εξοφλημένα τέλη, το κόστος συντήρησης αυτών κλπ. Το ίδιο ισχύει και για το προσωπικό που θα χρησιμοποιηθεί, για το οποίο ουδεμία αναφορά γίνεται στην αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας. Επιπλέον, μη νομίμως και κατά παράβαση του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, η παρεμβαίνουσα δηλώνει ότι στηρίζει την αιτιολόγηση της προσφοράς της σε «...» προσφορές προμηθευτών, διότι σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη του νόμου, οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως

ως προς τον προσδιορισμό των οικονομικών μεγεθών, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήματα της σύμβασης. Ακολούθως, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η παρεμβαίνουσα έχει υποκοστολογήσει συγκεκριμένες εργασίες και ότι μολονότι επικαλείται ευνοϊκή συνθήκη, εντούτοις η επίκληση αυτή είναι γενική και αόριστη. Αυτό, γιατί δεν έχει λάβει προσφορές για την προμήθεια των βασικών ..., όπως ..., ... και ..., ιδίως δε για τα υλικά των ..., ώστε να δικαιολογείται η ευνοϊκή συνθήκη. Τέλος, η προσφεύγουσα προβάλλει, ότι δεν έχει υποβληθεί με την αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας σχέδιο χρονοδιαγράμματος για την υλοποίηση του ..., και ότι δεν τεκμηριώνεται ότι ο ... και τα ..., που αναφέρονται στις προσφορές που επικαλείται, ότι πληρούν τις απαιτήσεις των τευχών της Διακήρυξης. Επίσης, ότι δεν τεκμηριώνονται ειδικές συνθήκες σχετικά με τον οικονομικό χαρακτήρα της μεθόδου ..., ούτε ... ούτε εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες, ενώ, τέλος, δεν προτείνεται κάποια πρωτότυπη μεθοδολογία Η **αναθέτουσα αρχή** με τις απόψεις της υποστηρίζει, ότι το κόστος ... τεκμηριώνεται ικανοποιητικά με προσφορές από προμηθευτές σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας. Η **παρεμβαίνουσα** αντιτάσσει ότι: **α)** δεν της ζητήθηκε, με την σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής ειδικώς η τεκμηρίωση του ιδιόκτητου ..., που διαθέτει, ή του προσωπικού που θα χρησιμοποιηθεί, και ότι σε κάθε περίπτωση δεν απαιτείται να διαθέτει ο υποψήφιος κατά το στάδιο της υποβολής της προσφοράς του τα αναγκαία μέσα, τα οποία μπορεί να εξασφαλίσει, εάν και εφόσον αναδειχθεί ανάδοχος, **β)** ότι οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας για υποκοστολόγηση εργασιών, με βάση δικές της προσφορές προβάλλονται αορίστως, αλυσιτελώς και δεν αποτελούν ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, αλλά στηρίζονται σε δικές της εκτιμήσεις, και **γ)** ότι ο υποψήφιος είναι ελεύθερος να αιτιολογήσει την προσφορά του με όποιον τρόπο επιθυμεί, κάτι που ισχύει κατά μείζονα λόγο σε περιπτώσεις που η πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής είναι γενική και αόριστη και συνεπώς ορθώς και νομίμως επικαλέστηκε μη δεσμευτικές προσφορές τρίτων για την αιτιολόγηση του ... κόστους της οικονομικής προσφοράς της. Επί των εκατέρωθεν προβαλλόμενων αιτιάσεων γίνονται δεκτά τα ακόλουθα: Η παρεμβαίνουσα Κοινοπραξία προς αιτιολόγηση του ... κόστους της προσφοράς της υπέβαλε το ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «2. ..._signed.pdf», στο οποίο δηλώνει, μεταξύ άλλων ότι: «... **ΚΟΣΤΟΣ. 1. Το**

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

κόστος κατασκευής (...και ...) ανέρχεται στο ποσό των ... €, όπως προκύπτει από το συνημμένο Προϋπολογισμό Προσφοράς. 2. Το έργο θα εκτελεστεί, στο σύνολό του, με δικά μου μέσα και προσωπικό και δεν θα χρησιμοποιηθούν Όμως, προκειμένου να αποδείξω τις τιμές της αγοράς για την εκτέλεση των προβλεπόμενων εργασιών (... και ...) και για να αποφύγω μακροσκελείς αναλύσεις, δίκην οικονομοτεχνικής μελέτης, για εκπόνηση της οποίας δεν υπάρχει πρόβλεψη, ούτε υποχρέωση του υποψηφίου, προσκομίζω, μη δεσμευτικές, προσφορές τρίτων τις οποίες έλαβα κατά το στάδιο της κοστολόγησης της προσφοράς μου. Από τις εν λόγω προσφορές, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν και το κέρδος των προσφερόντων, με το οποίο δεν θα επιβαρυνθώ, αφού, όπως προαναφέρθηκε, θα εκτελέσω με δικά μου μέσα το σύνολο του ..., αποδεικνύεται με ασφάλεια το κόστος ... των προβλεπόμενων εργασιών, όπως φαίνεται στον συνημμένο πίνακα...». Περαιτέρω, η παρεμβαίνουσα υπέβαλε προς αιτιολόγηση της προσφοράς της το ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «1. ..._signed.pdf» στο οποίο δίνει τιμές ανά άρθρο Τιμολογίου, στηριζόμενη στις προσφορές προμηθευτών της τις οποίες προσκομίζει (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο 2.pdf). Δηλαδή, η παρεμβαίνουσα έχει δομήσει την αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της βάσει προσφορών που έχει λάβει για τις επιμέρους εργασίες και τα υλικά από προμηθευτές της. Δηλώνει δε ότι θα εκτελέσει η ίδια τις εργασίες με δικά της μέσα και πόρους και χωρίς να στηριχθεί σε ..., ενώ χρησιμοποιεί τις προσφορές των προμηθευτών μόνον ως «τιμές αγοράς», για να αιτιολογήσει τη δηλωθείσα από την ίδια τιμή σε έκαστο άρθρο Τιμολογίου. Ωστόσο, όπως βασίμως προβάλλει η προσφεύγουσα, η αιτιολόγηση αυτή παρίσταται ελλιπής κατά το μέρος που δεν προσκομίζονται, προς τεκμηρίωση της αιτιολόγησης, και δεν εξειδικεύονται τα ..., ο ... και το ... που θα χρησιμοποιηθεί, ενώ κατά ρητή δήλωση της παρεμβαίνουσας θα εκτελέσει η ίδια «με δικούς της πόρους και μέσα» τις εργασίες της σύμβασης. Αλυσίτελώς προβάλλεται από την παρεμβαίνουσα ότι δεν απαιτείται να προαποδείξει ότι διαθέτει τα μέσα για την εκτέλεση της σύμβασης, διότι ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας κατατείνει στην απόδειξη και τεκμηρίωση όσων η ίδια η παρεμβαίνουσα δηλώνει στην προσφορά της προς αιτιολόγηση του χαμηλού κόστους της προσφοράς της και όχι στην απόδειξη πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής. Δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή δεν εισφέρει συμπληρωματική αιτιολογία

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

με τις απόψεις της, ως προς την τεκμηρίωση της διάθεσης του απαραίτητου ... και ..., σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η ΕΑΔΗΣΥ δεν δύναται να την υποκαταστήσει την κρίση της, ο λόγος αυτός της προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος και η υπόθεση να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία να ασκήσει την κατά νόμο αρμοδιότητά της, καλώντας την παρεμβαίνουσα σε διευκρινίσεις στο πλαίσιο του ανοιγέντος διαλόγου του άρθρου 88 παρ. 5^α του. 4412/2016. Περαιτέρω, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας, ότι μη νομίμως γίνεται επίκληση μη δεσμευτικών προσφορών τρίτων για την αιτιολόγηση του ασυνήθιστα χαμηλού της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμες. Τούτο, διότι στις προπαρατεθείσες διατάξεις του νόμου δεν διαγράφεται αποκλειστικός τρόπος αιτιολόγησης της οικονομικής προσφοράς, και άρα οι συμμετέχοντες οφείλουν να τεκμηριώσουν το κόστος της προσφοράς τους με κάθε νόμιμο τρόπο. Άλλο ζήτημα είναι η δεσμευτικότητα των τελικών οικονομικών στοιχείων, που δηλώνει η παρεμβαίνουσα στην προσφορά της, τα οποία κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 88 του ν. 4412/2016 αποτελούν δεσμευτικά στοιχεία και τμήμα της σύμβασης. Ως προς τα στοιχεία αυτά, δηλαδή ως προς τα οικονομικά στοιχεία που δηλώνει η ίδια η παρεμβαίνουσα (ως επιμέρους τιμές στα άρθρα τιμολογίου), δεν διατυπώνει επιφύλαξη ούτε αναφέρει ότι αυτά δεν είναι δεσμευτικά. Τέλος, οι λοιποί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας περί υποκοστολόγησης εργασιών προβάλλονται αορίστως, στηρίζονται αποκλειστικά και μόνο σε προσφορές που έχει λάβει η ίδια η προσφεύγουσα και δεν αποτελούν ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς, ώστε να κλονίζεται η κρίση της αναθέτουσας αρχής περί της επάρκειας των εξηγήσεων της παρεμβαίνουσας και να χρήζουν επανεξετάσεως (βλ. σκ. 14 της παρούσας). Ομοίως, αορίστως και αλυσιτελώς προβάλλεται από την προσφεύγουσα ότι δεν προσκομίστηκε σχέδιο χρονοδιαγράμματος, διότι δεν παρατίθεται συγκεκριμένη υποκοστολόγηση στην αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας εξ αυτού του λόγου.

Συνεπώς, η αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας παρίσταται ελλιπής και ανεπαρκής, σύμφωνα με όσα γίνονται δεκτά ανωτέρω, η δε αναθέτουσα αρχή δεν αιτιολογεί για ποιο λόγο αποδέχθηκε την αιτιολόγηση της παρεμβαίνουσας, δηλαδή δεν απαντάει στους ειδικούς και συγκεκριμένους

λόγους της προσφυγής, αναφορικά με τις αποδιδόμενες πλημμέλεις και ελλείψεις στην αιτιολόγησή της. Δεδομένου ότι η ΕΑΔΗΣΥ δεν δύναται να υποκαταστήσει την αναθέτουσα αρχή πρωτογενώς στην κρίση της (βλ. σκ. 14 της παρούσας), η υπόθεση ως προς το κεφάλαιο αυτό, πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου η τελευταία στο πλαίσιο του ανοιγέντος διαλόγου του άρθρου 88 παρ. 5 του ν. 4412/2016 να απευθύνει ειδική και συγκεκριμένη κλήση στην παρεμβαίνουσα προς αποσαφήνιση των όσων δηλώνει στην αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της, σύμφωνα με όσα ανωτέρω γίνονται δεκτά, αιτιολογώντας ειδικώς την κρίση της.

18. Με το δεύτερο σκέλος του **πρώτου λόγου** της προσφυγής, η προσφεύγουσα στρέφεται κατά της αιτιολόγησης της προσφοράς της δεύτερης μειοδότης «...», υποστηρίζοντας ότι η αιτιολόγησή της είναι ασαφής, αόριστη, ανεπαρκής και ατεκμηρίωτη και, άρα, μη νομίμως έγινε δεκτή από την αναθέτουσα αρχή. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η άνω εταιρεία δηλώνει ως Γενικά Έξοδα το ποσό των ...€ κατ' αποκοπή, χωρίς να προβαίνει σε καμία άλλη τεκμηρίωση, σε διάκριση των ποσών που περιλαμβάνονται στο άνω (...) κόστος, και πολύ περισσότερο χωρίς να προσάγει κανένα αποδεικτικό στοιχείο και έγγραφο. Κατά την προσφεύγουσα μόνο η ... του έργου ανέρχεται σε ...€, συνεπώς το κατ' αποκοπή ποσό, που δηλώνει η άνω εταιρεία, εκτός από αυθαίρετο και αναίτιολόγητο, παρίσταται και ανεξήγητα μικρό. Ως προς το ... κόστος η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η αιτιολόγηση της άνω εταιρείας έχει σοβαρές παραλείψεις και σφάλματα που οδηγούν σε εσφαλμένα ποσά και εν τέλει σε ζημιολόγο αποτέλεσμα. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι *«Ο λόγος κόστους εργασιών προς τον προϋπολογισμό (χωρίς το ... κόστος και χωρίς τυχόν ... του ...) είναι ... / ... = ... ήτοι έκπτωση επί του κόστους προϋπολογισμού ...%. Με εφαρμογή της έκπτωσης ...% επί του ποσού του προϋπολογισμού όπως αναλύεται στην επόμενη παράγραφο προκύπτει εισπρακτέο ποσό ...€ ήδη χαμηλότερο από το προϋπολογιζόμενο κόστος κατασκευής χωρίς τα ... έξοδα. Θα πρέπει λοιπόν να διερευνηθεί λεπτομερέστερα η κοστολόγηση όχι μόνο ως προς την πληρότητά της αλλά και λογιστικά, πράγμα το οποίο γίνεται στην επόμενη παράγραφο... Το ποσό που αναμένεται η εταιρεία ... σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολόγησή της είναι ...€. Παρόλα αυτά στο φύλλο της αιτιολόγησης αναφέρεται ότι βάσει της προσφερθείσας έκπτωσης υπολογίζεται*

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

να εισπράξει ...€, δηλαδή ...€ επιπλέον. Η διαφορά αυτή προέκυψε επειδή η άνω εταιρεία προσέθεσε εσφαλμένα και αυθαίρετα το ποσό των απρόβλεπτων στο συνολικό εισπρακτέο παρότι είναι γνωστό ότι το ποσό αυτό ολόκληρο ή μέρος του, απορροφάται αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη είτε αυξημένων ποσοτήτων στις συμβατικές εργασίες, είτε νέων εργασιών που δεν προβλέπονταν στα τεύχη δημοπράτησης, μόνο εφόσον εγκριθούν και εκτελεστούν αυτές και κατόπιν έγκρισης του σχετικού ...». Κατόπιν αυτού, κατά τους υπολογισμούς της προσφεύγουσας από την αιτιολόγηση της εταιρείας ... προκύπτει διαφορά (ζημία) ύψους -...€, με αποτέλεσμα η προσφορά της να καθίσταται ζημιογόνος. Η **αναθέτουσα αρχή** με τις απόψεις της αποδέχεται τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας, αναφέροντας επί λέξει ότι «...Εξετάζοντας τα στοιχεία του οικονομικού φορέα ... διαπιστώνονται αποκλίσεις και ελλείψεις στα στοιχεία της αιτιολόγησης. Δεν υπάρχει ο υπολογισμός των γενικών εξόδων σύμφωνα με την Εγκύκλιο ... (25/4/2023) του Υπουργείου Υποδομών, ούτε και οι ασφαλιστικές εισφορές υπέρ ΕΦΚΑ. Τέλος, στον υπολογισμό για το **κέρδος** του οικονομικού φορέα συνυπολογίζονται εσφαλμένα ο προϋπολογισμός προσφοράς μαζί με τα απρόβλεπτα. Εν κατακλείδι, διαπιστώνεται ότι οι εξηγήσεις του φορέα έχουν παραλείψεις και σφάλματα που την καθιστούν μη επαρκή και ικανοποιητική». Ενόψει των ανωτέρω, προκύπτει ότι, πέραν των εντελώς ασαφών και ανεπαρκών εξηγήσεων που παρέσχε η άνω εταιρεία, προσέθεσε στο συνολικό κόστος της προσφοράς της (... συμπεριλαμβανομένων των Γενικών Εξόδων εκ ...€) το ποσόν των Όπως και ίδια η αναθέτουσα αρχή αποδέχεται με τις απόψεις της, η αιτιολόγηση αυτή - προς ανεύρεση του τελικού κέρδους- παρίσταται εσφαλμένη. Κατόπιν τούτου, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το μέρος που έγινε δεκτή η αιτιολόγηση του άνω οικονομικού φορέα, η οποία είναι ελλιπής και μη νόμιμη. Δεδομένου δε ότι η ΕΑΔΗΣΥ δεν δύναται να υποκαταστήσει πρωτογενώς την αναθέτουσα αρχή στην κρίση της και να προβεί στην απόρριψη οικονομικής προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής (βλ. σκ. 14), η υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου η τελευταία να εκφέρει αιτιολογημένη κρίση ως προς τις ελλείψεις και τα σφάλματα στην αιτιολόγηση της εταιρείας «...».

19. Με τον **δεύτερο** λόγο της προσφυγής η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης της αναθέτουσας αρχής κατά το μέρος που με μη νόμιμη και πλημμελή αιτιολογία δέχθηκε ως επαρκείς τις εξηγήσεις της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, που αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος, καθώς και του οικονομικού φορέα «...». Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι το Πρακτικό ..., που επικυρώθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση και αποτελεί κατ' ουσίαν την αιτιολογία της, είναι απολύτως αναπιολόγητο, γενικό και αόριστο ως προς τις συνθήκες και τον έλεγχο που προηγήθηκε προκειμένου να θεωρηθούν αμφότερες οι προσφορές επαρκείς και ικανοποιητικές. Στο Πρακτικό ... αναφέρονται τα ακόλουθα: *«...Με βάση τα παραπάνω η Επιτροπή συνεδρίασε την ... /.../2023 για την αξιολόγηση των παρεχόμενων εξηγήσεων. Ύστερα από τον έλεγχο των στοιχείων που προσκόμισαν οι οικονομικοί φορέες και λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 88 του Ν.4412/2016, η Επιτροπή γνωμοδοτεί ότι τα παρεχόμενα στοιχεία και των δύο προσφερόντων εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό κόστος της κάθε προσφοράς»*. Κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας η Εισήγηση της Επιτροπής του διαγωνισμού, που επικυρώθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση, δεν αναφέρει τα στοιχεία που έλαβε υπόψη της για να διαμορφώσει την κρίση της, δεν υπάρχει καμία κρίση ως προς τη συμφωνία (ή μη), ως προς την επάρκεια (ή μη), καθώς και ως προς τη συμβατότητα (ή μη) των εξηγήσεων με την ειδικότερη φύση του ..., τα απαιτούμενη κόστη κλπ., προκειμένου να μην προκύπτει αμφιβολία ως προς την έγκαιρη και ομαλή πλήρωση των απαιτήσεων του Ο λόγος αυτός της προδικαστικής προσφυγής είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο, διότι η προκείμενη διαδικασία παροχής εξηγήσεων του άρθρου 88 ν. 4412/2016 εκκίνησε κατ' εφαρμογή της παρ. 5α' του ανωτέρω άρθρου λόγω της κατά τεκμήριο εμφάνισης των προσφορών δύο (2) διαγωνιζόμενων οικονομικών φορέων ως ασυνήθιστα χαμηλών, επειδή απέκλιναν κατά περισσότερες από ... (...) ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο των λοιπών παραδεκτών προσφορών. Στο πλαίσιο αυτό, η αναθέτουσα αρχή ζήτησε, κατά δέσμια αρμοδιότητα, εξηγήσεις σχετικά με τις οικονομικές προσφορές των διαγωνιζόμενων ως προς όλα τα επιμέρους στοιχεία διαμόρφωσής τους, όπως αυτά αναλυτικά αναφέρονται στην πρόσκληση. Με την προσβαλλόμενη

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

απόφαση, η αναθέτουσα αρχή, αφού εξέθεσε ότι έλαβε υπόψη τα Πρακτικά της Επιτροπής του διαγωνισμού ... και ..., τα οποία ενσωματώνονται στην προσβαλλόμενη, αποφάσισε την ανάθεση της σύμβασης στην παρεμβαίνουσα, η οποία προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης. Στα επικυρωθέν με την προσβαλλόμενη απόφαση Πρακτικό Νο..., που εμπεριέχει και την αιτιολογία της, αναφέρεται ότι, αφού ελήφθησαν υπόψη οι παρασχεθείσες εξηγήσεις «...τα παρεχόμενα στοιχεία και των δύο προσφερόντων εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό κόστος της κάθε προσφοράς». Με το περιεχόμενο αυτό, η προσβαλλόμενη πράξη περιέχει κατ' αρχήν αιτιολογία, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Περαιτέρω, αντικείμενο της προσβαλλόμενης απόφασης είναι η αξιολόγηση των υποβληθεισών από τους διαγωνιζόμενους εξηγήσεων, οι οποίες συνίστανται, όχι απλώς στην αιτιολόγηση συγκεκριμένων στοιχείων κόστους που δημιούργησαν αρχικά αμφιβολίες στην αναθέτουσα αρχή, αλλά στην παροχή για πρώτη φορά, στο πλαίσιο της διαγωνιστικής διαδικασίας, της οικονομικής ανάλυσης των προσφερθεισών εκπτώσεων, συνοδευόμενης από έγγραφα τεκμηρίωσης των τεχνικών και οικονομοτεχνικών δεδομένων διαμόρφωσης των προσφορών. Με αυτό το δεδομένο, η κατ' αρχήν διατυπωθείσα κρίση ότι οι παρασχεθείσες εξηγήσεις είναι επαρκείς και συνακόλουθα, ότι οι οικονομικοί φορείς μπορούν να παραμείνουν στη διαδικασία του διαγωνισμού, δύναται να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου, χωρίς να απαιτείται, για την επάρκεια της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης, να επεξηγείται ρητώς η αποδοχή των εξηγήσεων, ως προς ένα προς ένα από τα παρασχεθέντα από τους οικονομικούς φορείς στοιχεία και δεδομένα κοστολόγησης (πρβλ. ΕΛΣυν Ολομ. 2140/2020, σκ. 19). Κατόπιν των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί ο προκείμενος **δεύτερος λόγος** της προδικαστικής προσφυγής. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην σκ. 14 της παρούσας, σε περίπτωση προβολής ειδικών και συγκεκριμένων αιτιάσεων από συμμετέχοντα στο διαγωνισμό για το ασυνήθιστα χαμηλό κόστος έτερου συμμετέχοντος στο πλαίσιο προσφυγής ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να εισφέρει ειδική και αιτιολογημένη κρίση επί των αιτιάσεων αυτών με τις απόψεις της επί της προσφυγής. Αυτό, όμως, αποτελεί

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

αντικείμενο του πρώτου λόγου της προκείμενης προσφυγής, σύμφωνα με όσα ανωτέρω αναπτύχθηκαν.

20. Με το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου της προσφυγής (υπό ..., σελ. ... - ...) προβάλλεται ότι μη νομίμως και κατά παράβαση του όρου ... της Διακήρυξης έγινε δεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας ένωσης, διότι στα ΕΕΕΣ των μελών της δεν προσδιορίζεται ο ρόλος, η έκταση, το είδος και το ποσοστό συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης. Επί των αιτιάσεων αυτών, λεκτέα τα εξής: Στο άρθρο 3.1 της Διακήρυξης, που ενσωματώνει στο κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού τις προβλέψεις της παρ. 7 του άρθρου 96 του ν. 4412/2016 προβλέπονται τα ακόλουθα: *«...Η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία υποχρεωτικά υπογράφεται, σύμφωνα με τα ανωτέρω, είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την ένωση, είτε από εκπρόσωπό τους, νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά, προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής. Η εν λόγω δήλωση περιλαμβάνεται είτε στο ΕΕΕΣ (Μέρος ΙΙ. Ενότητα ...) είτε στη συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση που δύναται να υποβάλλουν τα μέλη της ένωσης».* Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη της Διακήρυξης, στην προσφορά της ένωσης οικονομικών φορέων πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος συμμετοχής κάθε μέλους της ένωσης, η κατανομή της αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής. Επιπλέον, οι πληροφορίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνονται είτε στο ΕΕΕΣ είτε σε συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση που μπορούν να υποβάλλουν τα μέλη της ένωσης. Από την επισκόπηση του ηλεκτρονικού φακέλου της υπόθεσης προκύπτουν τα εξής: Το μέλος της παρεμβαίνουσας Κοινοπραξίας «...» υπέβαλε διακριτό ΕΕΕΣ, στο Μέρος ... του οποίου και στο ερώτημα «Ο οικονομικός φορέας συμμετέχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης από κοινού με άλλους;» έδωσε την απάντηση «Ναι». Στο επόμενο ερώτημα με περιεχόμενο «Αναφέρετε τον ρόλο του οικονομικού φορέα στην ένωση (...):» απάντησε ... (δηλαδή "..."), ενώ ακολούθως δήλωσε ότι συμμετέχει από κοινού στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης με τον οικονομικό φορέα «...», η δε επωνυμία της συμμετέχουσας ένωσης είναι «...». Το έτερο μέλος της παρεμβαίνουσας Κοινοπραξίας, «...» υπέβαλε ομοίως διακριτό ΕΕΕΣ, όπου στις αντίστοιχες

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

ερωτήσεις του Μέρους ... δήλωσε ότι συμμετέχει από κοινού στη διαδικασία σύναψης της σύμβασης με την «...», ο ρόλος του στην ένωση είναι «...» (δηλαδή "...") και η επωνυμία της ένωσης είναι «...». Περαιτέρω, η παρεμβαίνουσα ένωση συνυπέβαλε με τα δικαιολογητικά συμμετοχής το με ημερομηνία .../.../2023 Ιδιωτικό ... (βλ. ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο «..._signed.pdf»), στο οποίο μεταξύ άλλων δηλώνονται τα ακόλουθα: «6. Το ποσοστό συμμετοχής στην κοινοπραξία και κατανομής της αμοιβής για κάθε μέλος της κοινοπραξίας ορίζεται ως εξής: 6.1. ... , θα εκτελέσει το 100% των ... εργασιών του ..., το οποίο αποτελεί το ...% του συνολικού προϋπολογισμού, στο οποίο ποσοστό ...% θα αντιστοιχεί και η αμοιβή τ... . 6.2. ..., θα εκτελέσει το ...% των ... εργασιών του ..., το οποίο αποτελεί το ...% του συνολικού προϋπολογισμού, στο οποίο ...% θα αντιστοιχεί και η αμοιβή τ... . 7. Με το παρόν ορίζεται και εγκαθίσταται από κοινού επικεφαλής, νόμιμος εκπρόσωπος, διαχειριστής, και συντονιστής της κοινοπραξίας κατά την έννοια που ο ν. 4412/2016 προσδίδει, ..., και αναπληρωτής αυτού ο υπό στοιχεία ...». Ενόψει των ανωτέρω, προκύπτει, τόσο από τα δηλωθέντα στο ΕΕΕΣ όσο και από το προσκομισθέν Ιδιωτικό Συμφωνητικό, ότι τα μέλη της παρεμβαίνουσας δήλωσαν στην προσφορά τους την έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους της ένωσης, την κατανομή της αμοιβής μεταξύ τους, καθώς και τον εκπρόσωπο/συντονιστή της ένωσης. Οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας ότι τα ανωτέρω δεν αποδεικνύονται με άλλο έγγραφο πέραν του ΕΕΕΣ είναι απορριπτέοι ως νόμω αβάσιμοι, διότι στο άρθρο 3.1 της Διακήρυξης ρητώς προβλέπεται ότι τα παραπάνω στοιχεία δηλώνονται είτε στο ΕΕΕΣ είτε σε συνοδευτική υπεύθυνη δήλωση. Εν προκειμένω, η παρεμβαίνουσα δήλωσε στο ΕΕΕΣ το ρόλο εκάστου μέλους, ενώ επιπλέον προσκόμισε Ιδιωτικό ..., στο οποίο ρητώς προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του κάθε μέλους, η κατανομή της αμοιβής τους και ο συντονιστής της Κοινοπραξίας. Δηλαδή, προσκόμισε έγγραφο ισοδύναμης ή και μείζονος αποδεικτικής ισχύος, στο οποίο προσδιορίζονται με τρόπο σαφή και ορισμένο τα ζητούμενα στο άρθρο 23.1 στοιχεία. Κατόπιν των ανωτέρω, ο λόγος αυτός της προσφυγής κατά της παρεμβαίνουσας πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

21. Με το δεύτερο σκέλος του **τρίτου** λόγου της προσφυγής προβάλλεται ότι μη νομίμως έγινε δεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας, διότι δεν

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

δηλώθηκε στα ΕΕΕΣ των μελών της το ανεκτέλεστο υπόλοιπο ανά ..., αλλά μόνο το Ο λόγος αυτός, με το ίδιο περιεχόμενο προβάλλεται και κατά της εταιρείας «...». Ειδικότερα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι αμφότερες οι άνω εταιρείες έπρεπε να δηλώσουν προαποδεικτικώς στο ΕΕΕΣ τους, όχι μόνο το συνολικό ..., αλλά και το ... υπόλοιπο ανά ..., σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 23.5 της Διακήρυξης. Στο άρθρο 23 της Διακήρυξης, σε σχέση με το τιθέμενο εν προκειμένω ζήτημα προβλέπονται τα ακόλουθα: «Άρθρο 23: Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής. 23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 ... της παρούσας.... Τέλος, επισημαίνεται ότι οι προσφέροντες δηλώνουν το ... υπόλοιπο ... στο Μέρος ... του ΕΕΕΣ, Ενότητα ... («...»), στο πεδίο Λοιπές οικονομικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις». Περαιτέρω, στην παράγραφο ... του άρθρου 23 καθορίζονται τα αποδεικτικά έγγραφα που προσκομίζονται από τον προσωρινό ανάδοχο, ως δικαιολογητικά κατακύρωσης. Ειδικότερα: «23.2. 23.2. Δικαιολογητικά (...). Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα άρθρα 21 και 22 της παρούσας, κρίνονται: α) κατά την υποβολή της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4.2 (... έως ...) και γ) κατά την εξέταση της υπεύθυνης δήλωσης, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 105 του ν.4412/16, και στο άρθρο 4.2 (ε) της παρούσας. 23.5 Δικαιολογητικά Οικονομικής και Χρηματοοικονομικής Επάρκειας του άρθρου 22.Γ: Ειδικά, για την απόδειξη της απαίτησης της μη υπέρβασης των ανώτατων επιτρεπτών ορίων ... υπολοίπου ...: • με την υποβολή ενημερότητας πτυχίου εν ισχύει, συνοδευόμενης, ανά περίπτωση, από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση έργων (είτε ως μεμονωμένος ανάδοχος είτε στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή ...) και αναφορά για το ... υπόλοιπο

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

ανά ... και το συνολικό ..., για τα ... που είναι υπό εξέλιξη και δεν συμπεριλαμβάνονται στην ενημερότητα πτυχίου ή • με την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης του προσωρινού αναδόχου, συνοδευόμενης από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση έργων (είτε ως μεμονωμένος ανάδοχος είτε στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή ...) και αναφορά για το ... υπόλοιπο ανά ... και το συνολικό ..., για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου, κατά τις κείμενες διατάξεις...».

Από τις ανωτέρω διατάξεις της Διακήρυξης προκύπτει ότι η προκείμενη διαγωνιστική διαδικασία διεξάγεται με το σύστημα της προαπόδειξης, σύμφωνα με το οποίο οι συμμετέχοντες οφείλουν να υποβάλλουν προαποδεικτικώς το ΕΕΕΣ, δηλώνοντας ότι πληρούν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής που έχουν τεθεί, καθώς και ότι δεν τελούν σε κάποια από τις περιστάσεις που έχουν προβλεφθεί ως λόγοι αποκλεισμού. Ειδικώς, ως προς την ζητούμενη οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να δηλώσουν στο οικείο Τμήμα του ΕΕΕΣ (Μέρος ... του ΕΕΕΣ, Ενότητα ...) το συγκεκριμένο ποσό για το **συνολικό** ... υπόλοιπο των ... τους συμβάσεων, χωρίς να αρκεί μόνη η δήλωση περί μη υπέρβασης του ανωτάτου σχετικού ορίου ... στο ΕΕΕΣ για την απόδειξη του κριτηρίου της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας (ΔεφΘεσ/κης 591/2022, ΑΕΠΠ 939/2022, 1394/2021). Αυτό, γιατί στον όρο 23.1 της Διακήρυξης η αναθέτουσα αρχή έθεσε ειδικό, ρητό και σαφή όρο περί αναγραφής του ... υπολοίπου των συμβάσεων και ουσιώδη, όσον αφορά τα κριτήρια της οικονομικής/χρηματοοικονομικής επάρκειας. Ακολούθως, ο προσωρινός ανάδοχος προσκομίζει με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης τα προβλεπόμενα αποδεικτικά έγγραφα του άρθρου 23.5, στα οποία με τη διάκριση ή μη της κατοχής ενημερότητας πτυχίου πρέπει να γίνεται αναφορά στο ... υπόλοιπο συνολικά και ανά Δηλαδή α) οι ... επιχειρήσεις που διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου πρέπει να προσκομίσουν ενημερότητα πτυχίου σε ισχύ, συνοδευόμενη, ανά περίπτωση, από πίνακα όλων των υπό εκτέλεση ... (είτε ως μεμονωμένος ανάδοχος είτε στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή ...) και αναφορά για το ... υπόλοιπο ανά ... και το συνολικό ..., για τα ... που είναι υπό εξέλιξη και δεν συμπεριλαμβάνονται στην ενημερότητα πτυχίου και β) οι ... επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν ενημερότητα πτυχίου πρέπει να προσκομίσουν υπεύθυνη δήλωση, συνοδευόμενη από πίνακα όλων των υπό

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

εκτέλεση ... (είτε ως μεμονωμένος ανάδοχος είτε στο πλαίσιο κοινοπραξίας ή ...) και αναφορά για το ... υπόλοιπο ανά ... και το συνολικό ... κατά τις κείμενες διατάξεις.

Εν προκειμένω, τα μέλη της παρεμβαίνουσας Κοινοπραξίας υπέβαλαν διακριτό ΕΕΕΣ, όπου στο Μέρος ..., Ενότητα ... αυτού δηλώθηκε το ... των ... συμβάσεων, σε πλήρη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του άρθρου 23.1 της Διακήρυξης. Ειδικότερα, το μέλος «...» δήλωσε επί λέξει ότι «...ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΤΟ ... ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΜΟΥ ΕΙΝΑΙ ...€», το δε έτερο μέλος της Κοινοπραξίας «...» δήλωσε επί λέξει ότι «Το ... υπόλοιπο των ... μου συμβάσεων δεν υπερβαίνει τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 20 παρ. 4 του ν. 3669/2008, όπως ισχύει και ανέρχεται στο ποσό των ...€». Άρα, τα μέλη της παρεμβαίνουσας ένωσης δήλωσαν ήδη με το ΕΕΕΣ τους το συγκεκριμένο ποσό ανεκτέλεστου υπολοίπου σε πλήρη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του όρου 23.1 της Διακήρυξης. Η αιτίαση της προσφεύγουσας, ότι έπρεπε επιπλέον να δηλωθεί το ύψος του ... ανά έργο, είναι νόμω αβάσιμη, διότι τούτο προβλέπεται κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 23.5 μόνο στο στάδιο της οριστικής κατακύρωσης με την προσκόμιση των αποδεικτικών εγγράφων του προσωρινού ανάδοχου. Ενόψει των ανωτέρω, ο λόγος αυτός, κατά το μέρος που αφορά την παρεμβαίνουσα ένωση είναι απορριπτός.

Περαιτέρω, η εταιρεία «...» στο οικείο Μέρος του ΕΕΕΣ ..., Ενότητα ... δήλωσε ότι «...ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ...: Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ... ΔΕΝ ΥΠΕΡΒΑΙΝΕΙ ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ... ΕΡΓΑΣΙΩΝ κατά την ημερομηνία υποβολής της προσφοράς». Όμως, από την ανωτέρω δήλωση δεν προκύπτει η αναφορά συγκεκριμένου ποσού για το συνολικό ... της άνω εταιρείας, χωρίς να αρκεί μόνο η δήλωση της μη υπέρβασής του (βλ. ad hoc ΔΕφΘεσ/κης 591/2022, ΑΕΠΠ 939/2022, 1394/2021). Δεδομένου δε ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να τηρεί αυστηρά τα κριτήρια που η ίδια έχει καθορίσει, και λαμβανομένου υπόψη ότι από κανένα πεδίο ή στοιχείο της προσφοράς της άνω εταιρείας δεν προκύπτει το ποσό του ... υπολοίπου, που ρητά, με σαφήνεια και αδιαμφισβήτητα ζητείται από τη Διακήρυξη να δηλωθεί κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς, η άνω εταιρεία δεν προέβη (...) σε απόδειξη της πλήρωσης του όρου, που αφορά στην μη υπέρβαση του νόμιμου ορίου ..., με αποτέλεσμα να συντρέχει, σύμφωνα με τις

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 79 παρ. 2 και 4 και 91 παρ. 1 περ. α και β του ν. 4412/2016 και τις προαναφερόμενες διατάξεις της Διακήρυξης, ερμηνευομένων ενόψει των αρχών της ισότητας και της διαφάνειας που διέπουν τη διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων, αυτοτελής, δηλαδή μη συνδεόμενος με την εν τοις πράγμασι υπέρβαση του πιο πάνω ορίου, λόγος απόρριψης της προσφοράς της (ΔΕφΘεσ/κης ad hoc N31/2020 σκ. 11, 585/2022, 591/2022). Ενόψει των ανωτέρω, ο λόγος αυτός της προσφυγής κατά της εταιρείας «...» πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

22. Κατόπιν των ανωτέρω, η προσφυγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, κατά το σκεπτικό και συγκεκριμένα κατά το μέρος που α) έγινε δεκτή η αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας Κοινοπραξίας άνευ ετέρου και χωρίς προηγούμενη κλήση της προς περαιτέρω διευκρινίσεις, κατ' άρθρο 88 παρ. 5^α του ν. 4412/2016, η δε υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί ως προς το κεφάλαιο αυτό στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου να προβεί στις οφειλόμενες ενέργειες κατά το σκεπτικό, β) έγινε δεκτή η προσφορά της εταιρείας «...», η οποία είναι άνευ ετέρου απορριπτέα. Η παρέμβαση πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή, κατά το μέρος που απορρίπτεται η προσφυγή. Η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το σκεπτικό. Να επιστραφεί το καταβληθέν παράβολο της προσφεύγουσας (άρθρο 363 του ν. 4412/2016).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την προσφυγή, κατά το σκεπτικό.

Δέχεται εν μέρει την παρέμβαση, κατά το μέρος που απορρίπτεται η προσφυγή.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, κατά το σκεπτικό και συγκεκριμένα κατά το μέρος που α) έγινε δεκτή η αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας άνευ ετέρου και χωρίς προηγούμενη κλήση της προς περαιτέρω διευκρινίσεις, κατ' άρθρο 88 παρ. 5^α του ν. 4412/2016, η δε υπόθεση πρέπει να αναπεμφθεί ως προς το κεφάλαιο αυτό στην αναθέτουσα αρχή προκειμένου να προβεί στις οφειλόμενες ενέργειες κατά το σκεπτικό, β) κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά της

Αριθμός απόφασης: 1289 / 2023

εταιρείας «...», η οποία είναι άνευ ετέρου απορριπτέα κατ' αποδοχή του τρίτου λόγου της προσφυγής.

Ορίζει την επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 28 Ιουλίου 2023 και εκδόθηκε στις 18 Σεπτεμβρίου 2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΣΒΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΥΡΙΑΖΗ